

Szerkesztőiroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 242 szám.

Szombat, október 21.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Általános menekülés Romániában.

**

Höfer mai jelentése. — Rémület Romániában. — Az orosz
különbéke kérdése.

— A mai nap hírei. —

Höfer mai jelentése.

Budapest, okt. 21. Hivatalos
jelentés:

Keleti harctér:

A magyar—román határon tovább
harcolunk. Hóban, fagyban és a legne-
hezebb terepen küzdő csapatok teljesít-
ményei minden dicsőreget felülmulnak.

A Kárpátoktól északra az osztrák
és magyar haderőnél nem volt külön-
sebb esemény.

Olasz harctér:

A Pasubio-szakaszon állásaink ellen
tovább tart a mindenféle kaliberű ágyuk
és aknavetők heves tüze. A Roite-hegy-
sát előtt készenlétbe helyezett ellenséges
gyalogságot tüzéségünk lefogja. A hegy-
hát keleti része ellen intézett négy
támadását visszavertük.

A Brand-völgyben a völgyállás ellen
előnyomuló ellenséges századot meg-
semmisítettük. Két tisztet és 150
főnyi legnységet elfogtunk, tíz aknave-
tőt s egyéb hadianyagot zsákmányoltunk.

Délkeleti harctér:

Albániában nem volt különös ese-
mény.

Höfer s. k.

a vezérkar főnökének helyettese.

Rémület Romániában.

Budapest, okt. 21. Berlinből sür-
gönyzik: A Corriere della Sera buka-
resti tudósítója jelenti:

Az erdélyi nagy román vereségek
és helyenkint már a román földön folyó
hadműveletek nagy panikot idéztek elő
Romániában. A menekülés különösen ál-
talánossá vált, mikor híre terjedt, hogy
a román hadsereg visszavonul a cerno-
vitz—bukaresti vonalra. Megrohanták a
pályaudvarokat, ahol olyan jelenetek
játzódtak le, amelyek több hárta van.
A kormány kényszerítő eszközökhöz
nyult. Igazolványhoz kötötte az eluta-
zást, ennek dacára a parasztság kocsi-
kon menekül. Az utakon a karavánok
végtelen sora húzódik, amely Nyugat-
Romániából me e'ü. A kormány most

erőszakkal akarja hazaküldeni a mene-
külőket.

Az orosz különbéke kérdése.

Budapest, okt. 21. Genfből sür-
gönyzik:

A francia sajtó nagy idegességgel
fogadta a hírt, hogy Oroszország béke
kérdésekről tárgyal a központi hatalmak-
kal, amelyeknek reális alapjai lennének,
kölcsonös területi átengedések.

Anglia és Franciaország megdöb-
benéssel fogadta a hírt. A francia sajtó
inti a közvéleményt, hogy ne tulajdonít-
son nagy jelentőséget a hírsztelelésnek.
Szerintük abban a pillanatban, amidőn
Oroszország megszegné a szövetségi szer-
ződést, Japán ismét szabad kezét
nyerne s megszállana bizonyos orosz
területeket. Oroszország különbékeje —
írja a francia sajtó — gondolatnak is
lehetetlen, mert ezzel a békébe rántaná
szövetséges társait is.

A király hadseregarancsa.

Budapest, október 21. Bécsből
sürgönyzik:

A király hadseregarancsot intézett
Frigyes főherceghez, amelyben az ison-
zói, erdélyi és volhiniai dicsőséges har-
cok alkalmából Frigyes főhercegnek,
Conrad vezérkari főnöknek, Boro-
vics vezérezredesnek különös dicső-
elismerését fejezte ki. Terstjanszky
vezérezredesnek és József főherceg-
nek az első osztályu katonai érdemke-
resztlet adományozta.

A dornavatrai diadalmas
harcaink.

Budapest, okt. 21. A bukovinai
határról jelenti:

A dornavatrai harcokból érkezett
tiszt elmondotta, hogy az ellenség csak-
nem az egész szeptembert azzal az
igyekezettel töltötte, hogy Dornavatra
bejusson, de minden támadásukat víz-
szavertük. A románok és oroszok tebo-
lyítóan lövöldöztek, de nem nagy sze-
rencsével. Főleg a románok lödöztek
balsikereit. Több száz gránátból Dorna-
vatra nyolc-tíz lövést kapott. A város
legértékesebb épületei elkerülték a meg-
rongálódást.

Mikorra gyalogságunk rohamra in-
dult, a románok között pánik tört ki.
Honvédeink dühös elkeseredéssel har-
coltak. A románok ordítottak a félelem-
től s örültek, ha megadhatták magukat.
Támadásunk sikerült s megszállot-
tuk a Dornavatra körüli összes magas-
latokat.

A románlal haretérről.

Budapest, okt. 21. Rotterdamból
sürgönyzik: A Timesnek jelenti Buka-
restből:

A románok nagy erővel meg-
szállva tartják a határszorosokat, de
nem szabad föltételezni, hogy a válság
elmuít, mert a németek valószínűleg ha-
sonló mértékben fognak tartalékokat a
harcterre vetni.

A Times tudósítója még azt is je-
lenti, hogy a románok égő folyadékkal
telt hordókat görgetnek le a hegyekről.

Orosz segítség Romániának.

Budapest, okt. 21. A Localanzei-
gernek jelenti Malmöböl:

Az orosz főhadiszálláson a cár el-
nöklésével katonai tanácskozás volt, ame-
lyen résztvettek Alexejev, Bruszilov, Iva-
nov, Evert és Ruszkij orosz tábornokok,
Berthelot francia tábornok és a román
katonai meghatalmazott. A cár biztosít-
totta a román meghatalmazottat, hogy
Románia számíthat Oroszország legme-
szobb menő támogatására. A haditanács
elfogadta Berthelot haditerveit, amely
szerint átcsoportosítani fogják a román
hadsereget.

Kik térhetnek vissza az erdélyi
menekültek közül?

Budapest, okt. 21. Az Est ér-
tesülése szerint a belügyi kormány a
hadvezetőséggel megállapodott, hogy az
erdélyi menekültek a következő megyékbe
térhetnek vissza:

Marostordavármegyébe a régeni felső
járásig, Udvarhelymegyébe, Nagykovács-
és Kiskovácsvármegyékbe, Fogaraszvár-
megyébe a törösvári járásig, Szabvármegyé-
be a nagyszabai hegységig s Hu-
nyad vármegyébe Hátszegig.

Ezen vármegyék lakossága már a
jövő héten hazatérhet. A visszatelepítés
rendszer szerint történik. Először föld-
munkások, gyárak munkásai, azután a
kereskedők és végül a lateinerek.

Lapzárta után érkezett.

Stürgkh osztrák miniszterelnö-
köt meggyilkolták.

Budapest, okt. 21. Bécsből sür-
gönyzik:

Abel Frigyes író a Maisel-
vendéglőben ebéd közben há-
rom lövéssel megölte Stürgkh
osztrák miniszterelnö-
köt.

Utat a tehetségnek.

— okt. 21.

Szabad utat kell nyitnunk a tehetségnek mondotta a német birodalmi gyűlésen Bettmann-Hollweg kancellár. Az egész társadalmi felfogást átalakítani képes, a reális eredmények kivívására már régtől fogva szükségesnek érzett, de meg nem valósíthatott nagy vezérelv most hangzott el, még pedig ismét Németországban, ahol a háboru tanulságai szerint eddig is legeredményesebben tudnak számot vetni a reális élet követelményeivel. És mégis nagy hiányokat tapasztalhattak ott is a társadalmi organizációban, mint a zavartalan állami élet alapjában. Pedig láttuk ebben a háboruban is hogy akár a gazdasági intézkedések terén szinte keresték a tehetségek fölfedezését és kellő helyre állítását.

Voltaképpen tehát mérsékelnünk kell abbéli régi és gyakran hangoztatott panaszunkat, amit még erősebbé tehetnek a háboru alatt szerzett tapasztalatok, hogy nálunk nem érvényesülhetnek eléggé a tehetségek, legfőlegb egyes magánvállalkozásokban, noha itt sem mindig. De mégis gyakrabban és jobban, mint a közéletben, mert hiszen egy vállalkozó vagy egy nagygazda saját anyagi érdekében is nem csak a jobbat keresi, hanem igyekszik azt meg is tartani, helyzetét olyanná tenni s annyira biztosítani, hogy az illető megbízott ne kívánkozzék más alkalmazás vagy foglalkozás után; mert hiszen távozásával esetleg nagy kár érhetné a vállalatot. Ellenben a közélet egész mezején a tehetség csak igen elvétve érvényesülhet pusztán szellemi képessége kedvéért. Az igazi tudást egyenesen üldözik a bizonyos polcra emelkedett szerencsésebbek, mert hiszen a tehetségek szabad érvényesülése esetén kijárt vagy csinált nimbuzuk rögtön szétfoszlanék. Annál inkább kerekedhet a tehetség fölé a protegált elem olyan állásokban, amelyekre hatalmas faktoroknak van befolyásuk. A protekciót ugyan sohasem fogjuk kiírhatni, sőt arra bizonyos körülmények közt szükség is van, de jótékony is lehet. Amde jótékony csak akkor, ha a tehetség földezését nem pedig a mellék érdekek győzelmét érvényesíti. Ez az utóbbi a mi társadalmunk haladásának végzetes kerékkötője.

A háboru sok tanulsága minket is a közszellem teljes megújítására sarkal. Ha valakihoz, hozzánk szól Bettmann-Hollweg szava: szabad utat a tehetségnek! Ezt társadalmilag és intézményesen törvényileg is kell biztosítani. De épen ezért első sorban a panaszkodó társadalom önmagának felelős mulasztásáért és nemtörődömségeért; mert ahonnan a nemzet egész élete fővezetésének ki kell indulnia: a parlamentbe kell a legtehetségesebbeket küldeni. Csakis ezektől várhatjuk, hogy ők is tehetségeket nyitják meg az utakat, mert ismerni fogják a tehetség értékét.

Egyszerre, félünk, nehezen fog menni a dolog. Mert a nemzet nagy többsége nincs ránevelve az önálló ítélletre. Ennek a nevelésnek szintén ezután kell bekövetkeznie. Reformálnunk kell, mint már annyiszor hangsúlyoztatuk, egész nevelésügyünket is. És oda kellene igazán a hivatott tehetségek. A felső- és középiskolába egyaránt.

Amilyen kárt tehetnek oda nem való emberek a hivatalokban, éppen olyan, sőt nagyobb kárt tehetnek az iskolákban a hivatatlanok, mert felületességre és lelkiismeretlenségre, a kötelesség alól való kibúvársra kaptak rá egész generációkat.

A képesítés törvénybeiktatásával megpró-

bálták ugyan a javulásnak első lépcsőfokát lerakni; erre szolgált volna az automatikus előlépés is, hogy ezzel a káros protekciónak útját vágják; de a képesítés a gyakorlatban azért nem vált be teljesen, mert formaiavá lett, színvonalra a formaiság miatt lesüllyedt, sőt a formát könnyebb protekcióval megmenteni. Reformálni kell tehát a képesítés föltételeit is. Nem szabad a kultúra rovására tovább is csökkönyösen ragaszkodnunk a szellemtelen formalitáshoz, ami egy esetben éppen a tehetség kizárását okozza. Ez olyan ágas-bogas kérdés, hogy csak érintjük ez alkalommal, de vegyék fontolóra minden lehető részletében azok, akiknek a jövőbe látó szemük már többször sürgette az ut szabaddá tételét a hivatottak számára. Miután most Németország nagyobb elkövetéssel akar erre az utra lépni: talán nálunk is sikeresebb lesz ennek követelése.

DR. HEINERMAN SZANATÓRIUMA NAGYBECSKEREKEN.

Főlvétetnek mindennemű beteg.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések október hó 20-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonalai: A magyar-román határon tovább harcolnak. Dornavatrától délkeletre a Monte Russul az ellenségtől elragadtuk. — Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalai: A Narajovka mentén német csapatok egy magaslat elfoglalása alkalmával több mint 2050 foglyot ejtettek és 14 gépfegyvert zsákmányoltak. A Stochod legfelső folyásánál több támadás meg-
hiusult.

Olasz harcér:

A Pasubio-területen a harcok tovább folynak. Az olaszok hosszú és heves lövetés után tegnap délután négy órakor ismét támadták a hegyesüestől északra levő állásainkat. Ujból elkezdett közelharcokra került a sor. Az első, harmadik és negyedik számú derék tiroli császárvadász-ezredek Ellison ezredes dandárparancsnok vezetésével mellett valamennyi támadást véresen visszaverték. Összes állásaink birtokunkban maradtak. Több mint száz olaszt elfogtunk. Egy alpini zászlóalj a Fleims-völgyi arcvonalon a Siorcela di Sadolet és a kis Cairoit erős tüzérségi támogatás mellett megtámadta. A támadás gépfegyvertüzünkkel támogatva összeomlott.

Délkeleti harcér:

Nincs ujság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A tüzérségi harc a Somme mindkét partján esős időjárás mellett mindkét fél részéről élénk maradt. Egy támadás elragadta az ellenségtől az Eaucourt—L'Abbaye—Labarque-országtól nyugatra október 18-án kezeikben maradt árkok legnagyobb részét. Courcelettől északra és Le Sarstól keletre angol osztagok előre-

törései az esti órákban meghiusultak. Utólag jelentik, hogy az angolok az utolsó nagy támadásuk alkalmával az általuk oly nagyratartott páncélkocsikat is használták. Ezek közül három, tüzérségünk által szétrombolva, vonalaink előtt hever.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A Stochodnál, Simovkától északra az általunk elfoglalt állások előtt az oroszok több ellentállása nagy veszteségeik mellett összeomlott. Sviselniketől délnyugatra, a Narajovka nyugati partján német zászlóaljok egy fontos magaslati állást, az ahhoz csatlakozó vonalakkal együtt rohammal elfoglaltak és az oroszok visszafoglalási kísérleteit visszaverték. Itt ismét 14 tisztet, 2050 főnyi legénységet s 14 gépfegyvert hagytak kezünkön. — Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A behavazott Erdős Kárpátok déli részén az ellenséget a Monte Ruzli-csüestől visszavertük az erdélyi részen.

Balkán harcér:

Mackensen hadserege: A Dobrudza-arcvonalon megélenkült a harcitévőkészség.

Macedóniai arcvonala:

Egy kezdetben eredményes szerb támadást a Cserna környékén megállítottunk. A Nidze-Planinától északra és a Doiran-tótól délnyugatra az ellenség részeltörései meghiusultak. — Ludendorff.

— **Adomány.** Jankó Ágoston kitüntetésé alkalmából a létesítendő gyermekvédelmi alapra a rendőrkapitányság útján újabb adakoztak: Holländer I. Károly 50 K, Népbank r. t. 100 K, Özv. Engel Sámuelné 50 K.

— **Az erdélyi menekültek irjanak a harc-
térén levő hozzátartozóiknak.** A romániai ellenséges betörés következtében menekülésre kényszerült erdélyrészi lakosság sorsa iránt a menekülteknek a harc-térén levő hozzátartozói érthető aggodással érdeklődnek. Derék katonáink a parancsnokságaik útján tömegesen kérdezősködnek családjuk sorsa felől. Illetékes helyről arra hívják fel az erdélyrészi menekültek figyelmét, hogy a harc-térre a hiras leggyorsabb eszköze a tábori posta. Akinek a harc-térén hozzátartozója van és tudja a tábori postája számát, írjon a címére azonnal levelet vagy tábori postai levelezőlapot és közölje, hogy hol van, milyen körülmények közt. Egyéb iránt a belügyminiszter felhívta a hatóságokat, hogy a menekültek ilyen értelmű tájékoztatása és támogatása érdekében hivatalból, valamint a menekültek ügyével foglalkozó társadalmi tényezők és a menekültek közt levő közalkalmazottak áldozatkész közreműködésével a leg-szeleesebb körben mozgalmat szervezzenek. Akik tehát irni nem tudnak, forduljanak a levelük megírása végett a községi előjáróság-hoz (városokban a polgármesteri hivatalhoz) vagy az előbb említett társadalmi tényezőkhöz.

— **Adóügyi biztosok.** A hivatalos lap mai száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint az új egyenesadó-törvények végrehajtási munkálatainak ellátására egyelőre ideiglenes minőségű adóügyi biztosokat alkalmaz 3600 K, 2600 K és 2000 K évi általánnyal, továbbá háborus segéllyel és megfelelő lakáspénzzel. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter mindjárt pályázatot is hirdet az adóügyi biztos állásokra, amelyek kizárólag a pénzügyigazgatóságok székhelyén fognak betölteni. A pályázati határidő 1916 nov. 30-ika s a pénzügyminiszterhez címzett kérvényeket a főispán útján kell benyújtani.

— **Köszönet.** Deutsch Emilné 20 koronát adományozott a gyermekbarát-egylet céljaira. A nemeslelkű adományt halás köszönettel nyugtázza az egylet vezetősége.

A kath. nők szociális missziója abból az alkalmából, hogy egy súlyos beteg anyának 3 gyermekét az árvaház gondozta anyjuk felépüléséig és egy más anyának 4 gyermekét gondozta, 44 és 60 koronát adományozott. A nemes szívé adományért e helyütt mond halás köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.**

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Vasárnap, 1916 október 22-én négy előadás, a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai rendes helyárakkal.

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

A VÉGZET TŰKRE.

Fantasztikus dráma 4 felvonásban, Palmerston doktor naplójából. A főszerepben a világhírű Fridrich Kühne. Minden jelenetben izgalmas, ujszerű eredeti filmdráma.

Polidor macskája, Komédia.

Nagy díszelőadászat, Természeti felvétel.

— **Koszoru megváltás.** A nagybecskereki népbank részvénytársaság Dékány János elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén 30 kor. küldött a r. k. árvaháznak. Az összeget köszönettel nyugtazza az árvaházegylet elnöksége.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Schwarcz Jakab kistőzei születési ugyanottani lakos családi nevét Fekete-re, Bäumen Vilmos bilédi születési németujvári lakos pedig családi nevét Bajor-ra változtathassa.

— **Erdélyi menekültek kézbesíthetetlen levelei.** (Folytatás.) Kati Mikáné Brassó. A következő címzetek illetőségi közséjei nem lévén megállapíthatók csak neveiket közöljük: Boltres Anna, Brassovian György, Csiki Sándorné, Hemper Arthur, Koszó Imre, Major Mihályné, Nagy József Szövé, Schmidt Zelma, Richter János

— **A Kaszinóban** ma este a 12. gyalogezredhez tartozó cigányzenekar hangversenyez.

— **Sakkverseny a Lloydban.** Érdekes sakkversenyt rendez a nagybecskereki Lloyd-társulat a hó 22-én d. u. 1/3 órakor saját helyiségeiben. Ez alkalommal ugyanis Réti Rihárd, az ismert nevű sakkmeister, aki már több internacionális sakkversenyen az első mesterek között szerepelt, a tábla megtekintése nélkül több játszmat fog játszani. A nem mindennapi verseny iránt a sakkjáték kedvelői körében igen nagy érdeklődés nyilvánul. Ez alkalommal a Lloyd-társulat vezetősége az érdeklődőket szívesen látja.

— **Jégeső októberben.** Ma délután nem mindennapi természeti tűneményben volt részünk. Három óra tájban villámlással, menydörgéssel vegyes heves zápor támadt, miközben egyszerre sűrű jég hullott alá. Öt percig hult a jégeső borsónagyságu, sőt mogyorónyi jégdarabokkal meglehetősen sűrűn. Szerencse, hogy a jég most már nem tehet kárt s így csak mint ritka érdekes természeti tűneményt jegyezhetjük föl a késő októberi jégesőt.

— **A Városi Moziban** holnap vasárnap „A végzet tükre” című fantasztikus dráma kerül színre, amely rendkívül érdekes és izgalmas látványt nyújt. Mellette „Polidor macskáit” című kacagató bohózat és egy vaddisznóvadászat játéka ki a műsort.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Geyer Győző rk. mézszáros és Durneck Mária. — Kővágó István rk. máv. állomás kiadó és Takács Ilona rk. — Szabó István ref. uszályhajó kormányos és Rischar Terézia rk. — Simon Ferenc rk. m. kir. határrendőrségi napidijas és Távoly Margit rk.

Születések: Andrejin Sarolta gk. napsz., fiu. — Pető Anna rk. háziasszony, leány. — Latovlev Vojiszlav gk. földmives, leány. — Barjaktarov Ádám gk. szabó, fiu. — Niszter Rihárd rk. hivatalosolga, fiu.

Halálozások: Salamon Béláné rk. 56 éves, agyuta. — Hajdu József rk. 2 éves, tüdőlob. — Bartos Mária ág. hitv. ev. 12 hónapos, hólyagoshimlő. — Parsctich Sarolta

rk. 78 éves, aggkór. — Özv. Stojics Pálné gk. 50 éves, tüdővész. — Özv. Schulcz Péterné rk. 73 éves, aggkór. — Ehrlich József rk. 2 éves, agyhártyalob. — Handrer Simon 17 éves honvéd, hősi halált halt. — Dékány János rk. 81 éves, ütőérelmeszesedés. — Lecker Ferenc rk. 29 éves nyomdász, tüdővész. — Popovics Katalin rk. 16 éves, napsz., nyelősészükület. — Straub István rk. 53 éves vasuti pályao, tüdővész.

— **Vadgesztenye gyűjtése** A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egyet helybeli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhívást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden részét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fontosságú. A Vadgesztenye Gyűjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyéből a káros anyagokat kivonja s ezáltal legálabb részben elejét vegye a mindjobban mutatókozó állateleség hiányának. A mai háború sikeres megvívása nagyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét lefolytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteséget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanítókat arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesztenyefák vannak, gyűjtse össze a már lehullt anyagot és azt szolgáltatassa be az ottani Vörös-Kereszt egyleti fióknak. Ezt a kérelmet természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapju és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítmányukhoz (IV. Váci-utca 38. sz.) a haretéren való felhasználás végett. A „Szeretetadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

— **Egy millió korona nyerhető.** Mai összes példányainkhoz az általános ismert szerencsegyűjtő Gaeckicke bankhoz, Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11. mellékletét csatoljuk. Nevezett bank ügyfeleinek az osztálysorsjáték fennállása óta több mint 50 milliót kitévő nyereményeket fizetett ki. Ha véletlenül valamely példánynál a melléklet hiányozna, úgy szíveskedjék olyant közvetlenül a cégtől kérni, mely cég különben is kívánatra díjtalanul és bérmentve szolgál tervekkel, valamint bármilyen a szakba vágó felvilágosítással a legnagyobb készséggel rendelkezésre áll.

— **Nemzetközi Halottszállítási Iroda** Budapest, VI., Andrassy-ut 11. — Exhumál gyorsan és olcsón. — Minden felvilágosítást készséggel ad.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Nagyszerűen bevált a haretéren kúsdóknál és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzselés

meghűlés, rheuma, kórvány, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Hergony-Liniment. csapici compos.

Hergony-Pain-Expeller pótléka.

Útvegye K. - 40, 1.00, 1.-

Érdekes gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany kereszt” című Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I., Elisabethstr. 5. Napenkénti szétküldés.

Az erdélyi menekültek.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Gyertyámoson lakó Bálint Sándorné keresi hosszufalusi Bálint Sándort, csernátfalusi Bálint Sándort, Buna Mihálynét, Hammas Mihálynét és Hammas Pétert neje és leányával. Végh Tibor (Brassó) keresi anyját özv. Végh Mátyásné.

Schel János (Nagybecskerek, olajgyár) keresi nejét Schel Reginát és fiát Mihályt Brassóból.

Soós Lukács Istvánné szül. Bartos Klárát 2 gyermekével Sárival és Irénnel (laktak Türekösön, Brassó megye) keresi édesanyja özv. Bartos Andrásné Csernátfaluból (Brassó megye), kinek lakhelye jelenleg Bánlak (Torontál megye).

Máté Vilma Krizbáról (lakik Kistárnokon) keresi nővéreit Ferenc Samunét és Dömötör Istvánnét Krizbáról.

Bálint Márton (Katalinfalva, Torontál m.) keresi szüleit a brassó megyei Csernátfaluból.

Bohn Pál brassói ev. főesperes utján (Nagybecskerek, ev. lelkesi hivatal) keresi: Bibó Györgyné csernátfalusi lakosné Dóde Katát, aki Brassóban szoptatósdajka volt s akinek gyermeke nála van gondozóban; továbbá testvérét Buna Samunét 8 gyermekével, Felsőelemérről.

Sinkler Istvánné Felsőelemérről, testvérét Schaffend Henrikét s a férjét, aki Sósmezőről menekült eszter.

Sipos Lina Felsőelemérről az édesanyját Szalánczi Józsefnét, prázsmári lakosnót.

Lőrincz Jánosné Felsőelemérről, Lőrincz Kónya Istvánnét és családját a brassó megyei Csernátfaluból.

A Nagykomlóson elhelyezett erdélyi menekültek közül a következőket keresik hozzátartozóikat:

Klein Márta Hóltövény (Brassó megye) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest,

Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmegye) keresi Ince Julianna, Gál Róza, Gál Anna és Ince Máriát.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékm.) keresi feleségét Jankó Vülánka Rachel és két gyermekét: Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gircs Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásné Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártonét Bertaufaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassó megye) keresi özv. Kiss Andrásné, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hóltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Christoph Mihályné keresi Henter Károlyné, Parajd (Udvarhelym.) községbeli nót.

Klusch János (trénkatona, k. u. k. Rekommendeszenten-Abteilung des Inf.-Reg. Nr. 8. in Kisujszállás) keresi szüleit Klusch János és Mártát a brassó megyei Bofalu községből.

Meszmann Mici Nagybecskerek, Bajza-u. 15. sz. keresi édesanyját Meszmann Józsefné szül. Eder Terézt Nagyszébenből.

Oláh Anna Katalinfalva 66. sz. Torontál megye, keresi szüleit Oláh Mihályt és feleségét szül. Bölöni Annát, Apácza községből Brassó megye.

Köpe Simon népfőlkelő tizedes (Kolozsvár, szülészeti klinika, 2-ik kórterem, 61. sz. szoba) keresi feleségét Farakas Sárát és Simon, András, István, János fiait Hosszufaluból.

Agoston Györgyné 4 gyermekével Ürmös-ről (Nagyküllő várm.) menekült, Bánlakon van s keresi 14 éves Szabó Róza nevű hugát, kivel együtt menekültek, de huga az uton elmaradt tőle.

Jakab Jánosné szül. Gírószász Anna Ernő-

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak ma!
moknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legtartósabb

PAPIRSPÁRGÁT

Csomagolásra 2, 2 1/2, 3 és 4 mm. vastagságban kgként K 350, 100 kg. K 340 —
Postacsomagokhoz kgként K 420, 100 kg. K 400 —

Szálókötéshez (2 és 2 1/2 mm.) kgként K 350, 100 kg. K 340.

Zsákszinegnek 4 mm-esből vágva és kötegelve kgként K 360, 100 kg. K 350 —
árban szállítja pécsi raktáraiból utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. áruosztálya Pécs.
5 kgnál kevesebb nem küldhető.
Papirkötelek. 1234-5,3
Elismerő nyilatkozatok.
Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Nemzetközi

Halottszállítási Iroda

Budapest, VI., Andrassy-út 11.
Telefon 167-30.

Exhumál gyorsan és olcsón.
Minden felvilágosítást készséggel ad.
1293

háza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómezei Tüskös közszékből.

Az Ernőházán elhelyezett menekült Sztás István brassómezei hosszufalui lakos keresi nejét, Sztás Istvánné szül. Partin Katát. — Özv. Hamasz Andrásné szül. Bencez Ilona hosszufalui lakosnő pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bencez Jánost.

Pszoh István csendőrmester (Hadtápostá Belgrád) keresi apósát, Ballán Márton botfalvai (Brassómeze) cukorgyári alkalmazottat.

Csuka Sára Öszentiván közszékből tartózkodó tatrángi menekült keresi testvérét, Antal Györgynét és unokatestvérét Erdélyi Istvánnét, valamint Fehér Pálnét.

Istók Jánosné Öszentiván közszékből tartózkodó tüskösi menekült keresi szüleit, Huszár György és neje Gyöző Máriát, valamint testvérét, Cserei Mihályné szül. Huszár Borbálát.

Buna András Csószteleken, keresi feleségét szül. Vajda Katalint Csernátfaluról (Brassó megye).

Dóde János (Nagybecskerek, Olajgyár építési iroda) keresi feleségét szül. Benedek Kötetes Katalint Csernátfaluról (Brassómeze).

Filippi Róza (jelenleg Klárafalván) keresi 12 éves leányát Filippi Annát.

Schuster Margit (jelenleg Klárafalván) keresi férjét Schuster Pétert.

Fóris András (Prága, Barakenspital VII/10.) keresi feleségét és gyerekeit a brassómezei Tatrángból.

Gábor Józsefné (jelenleg Ujzórán) keresi öt gyermekét: Rózát, Ilonát, Annát, Györgyöt és Sárát a brassómezei Zajzomból.

Hermann János kereskedő (jelenleg Felsőeleméren) keresi anyját Hermann Juliát, nővéreit Wilhelminét és Johannát, valamint sógornőjét Helenát két gyermekével Holtóvenyéből.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska, Torontálmegye) keresi édesatyját, Szász István alsóürmői lakost Nagyküküllőmegyéből.

Szabó Pál brassómezei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidegsem, villanytelepörög, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmegyei Gelencérből.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómeze, (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrincz Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Bálint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómezei Csernátfaluból.

Szabó Mózes jelenleg Csernyén tartózkodó menekült, Héjjasfalváról nejét szül. Szederjesi Máriát és Krisztina nevű leányát keresi.

A Brassóban házcseledeként szolgálatban volt, Mokrinba Torontálmegyebe menekült Bara Erzsébet, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzsébet Karczfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Váncsa Anna Csikmadaras (Csikmeze) keresik szüleit.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125. házszám, Torontálmegye) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Katit a brassómezei Tüskös közszékből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártont a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Györgyné Hosszufaluból (Brassómeze) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban feküdt.

Mátyás Mihály nagyküküllői vármegyei olt-hévízi lakos (jelenleg Alsóeleméren tartózkodik) keresi feleségét és Géza fiát.

Schmitz Györgyné (Bégafő, házszám 2, Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalos Brassóból.

Krausz Károlyné szül. Tukos Anna keresi anyját, özv. Tukos Sándornét, testvérét Tukos Juliskát és ennek gyermekét, Füle közszékből, Udvarhelymeze.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. honvéd törzssztagbeli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózeset Halmágyról.

Székely Lajos Brassóból, Segesváron fűtőházi munkás, keresi feleségét sz. Téglás Irént. Özv. Lipták Mórné (Bégafő, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Egy vagy két butorozott szobát villanyvilágítással és fürdőszoba használattal keresek.

1298-x1

Ajánlatokat a **Hadltermény r.-t. helybéli kirendeltsége** címére ármegjelöléssel kérek

Nagybecskerek közelében kertgazdaságra alkalmas bérbirtokot keresünk,

Nagybecskerek közelében kertgazdaságra alkalmas bérbirtokot keresünk,

kertgazdaságra alkalmas

bérbirtokot

keresünk,

a munkások elhelyezésére alkalmas lakóházzal és istállóval. Megfelelő birtokkal rendelkezők forduljanak **a cs. és kir. Garnisonsmenage intézőségéhez, Aradáci-utca 1. szám.** (Kurländer-villa).

1295-10.4

Párdány község előjáróságától.

1812-1916 szám.

1300-1.

Árverési hirdetés.

Párdány község előjárósága a szerb-párdányi határ 5000 holdnyi területén gyakorlandó **vadászati jogot** 1917. évi január hó 1-étől számitott 6 évre Párdány községhezánál **1916. évi október hó 31-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen hasznóberbe adja.**

A részletes árverési feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Párdányban, 1916. évi október hó 18-án.

Az előjáróság.

Egy írni, olvasni és számolni tudó, a magyar-német nyelvben jártas, megbízható

ispán

kerestetik.

Jelentkezhetni: **Steinitzer Géza** féle szénirodában.

1297-3.2

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményeért.

Reitter Oszkár nagybecskereki fajbaromfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120-150 patkány irtására.

smertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használható a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. Torontálmegyeiben kizárólag kapható: **BERÉNYI BODOG** vaskereskedésében Nagybecskerek. Telefon 2-23. (247-80.86) **BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLÁS!**

Avance Nyersolajmotoreke

100-600 holdas gazdaságok részére a legmegfelelőbb erőzemű szántógép.

1265-3.3

Olcsó üzemköltség és kitünő munkája folytán a legkedveltebb motoroseke.

Árjegyzékkel és ajánlattal készséggel szolgál

Eckstein Vilmos, Nagybecskerek, géplerakata.

Bächer R. — Melichar F. gépgyárak Budapest, egyedüli képviselősege Torontálmegye részére.

Versecz thjf. város rendőrkapitánysága. 10996. sz. — kig. 1916. 1286-1.

Vásár-hirdetmény.

A verseczi „Mindszentek” nagyvásár a m. kir. miniszterium 1933-916. eln. sz. rendeletének 2. §-a értelmében nem a rendes keretek között, hanem **1916 október 29-én** és pedig állat- és kirakóvásár egy és ugyanazon napon fog megtartatni.

Marhát csak nappal és pedig reggel 6 órától este 5 óráig szabad felhajtani.

Kereskedők és iparosok kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni és kívánatra felmutatni és különösen figyelemztetik a közönség, hogy a kocsik elé befogott lovak és szarvasmarhák is szabályszerű marhalevelekkel látandók el, mert marhalevel nélkül a kocsik elé fogott állatok bebocsájtatni nem fognak.

Használt

gazdasági gépek

elhalálzás folytán

eladók

özv. Heitzmann Miklósnénál

1291-5.2

Tamáslaka.

Hordókat

petróleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszest a legmagasabb áron minden mennyiségben készítés mellett veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasut- vagy hajóállomáshoz szállítva. Hordóügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszir- és kocsikenőcs nagykereskedők **Budapest, IX. Hentes-utca 17.** (1181-108) Interurbán-telefon: József 14-50.